

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Driehuizen 2

Buggenhout, Oost-Vlaanderen

2025J16

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2025

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	5
1.3 Gemotiveerd advies	6
BIBLIOGRAFIE	7
BIJLAGE	8

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de uitbreiding en vernieuwing van een agrarisch bedrijf in Oudorp, deelgemeente van Buggenhout, provincie Oost-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 14 276 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 5170 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als landschappelijk waardevolle agrarische gebieden. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie en landschappelijk bodemonderzoek op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2025J16	
ERKENNINGNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 140613	Y ₁ : 191496
	X ₂ : 140889	Y ₂ : 191694
KADASTER	Buggenhout Afdeling 2, Opdorp, Sectie B, Nummers 172A, 172C, 171A	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Synthese

De initiatiefnemer plant de uitbreiding en vernieuwing van een agrarisch bedrijf in Opdorp, deelgemeente van Buggenhout, provincie Oost-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 14 276 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 5170 m².

Het projectgebied is gelegen in de Vlaamse Vallei. De Quartair Geologische Kaart geeft een profielopbouw weer waarbij eolische afzettingen uit het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen rusten op fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. Het landschap wordt voornamelijk bepaald door de zuidelijk gelegen questarug en het vertakte beekstelsel dat afwatert richting Molenbeek. Het lokaal hoogtemodel doet vermoeden dat in het verleden reeds maaiveldwijzigingen hebben plaats gevonden bij de realisatie van het huidige agrarische bedrijf. De omvang van deze maaiveldwijzigingen of de impact op de bewaringstoestand van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed is op basis van de beschikbare gegevens niet met zekerheid te bepalen. De bodemkaart geeft binnen de projectgrenzen een matig droge tot matig natte lemige zandbodem weer. Teneinde de bodemopbouw en verstoringsgraad te evalueren werd reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Slechts in 1 van de 5 boringen werd een beter bewaard bodemprofiel waargenomen. In boringen 3 t.e.m. 5 werd een verstoord bodemprofiel waargenomen. Enkel in de westelijke zone bleek het bodemarchief relatief onverstoord. Indien echter rekening gehouden wordt met de vroegere en huidige infrastructuur en de beperkte oppervlakte wordt de kans op kenniswinst bij een doorlopend onderzoekstraject evenzeer als weinig zinvol ingeschat.

De historisch-cartografische bronnen geven een terrein weer dat vrij is van bebouwing en in gebruik als akker. Het huidig stratenpatroon is reeds te herkennen. De sequentie orthofoto's toont aan hoe het terrein de voorbije decennia stelselmatig tot ontwikkeling kwam. Archeologisch onderzoek in de omgeving is relatief schaars. Vermoedelijk is dit gebrek aan archeologische vondsten veeleer te wijten aan een gebrek aan archeologisch onderzoek dan een reflectie van de historische realiteit. Het vertakt beekstelsel op de rand van de zuidelijke cuesta moet ongetwijfeld een aantrekkingskracht uitgeoefend hebben op jager-verzamelaars in de regio, die er optimaal de overlappende biotopen konden benutten. Ook moeten de vruchtbare goed gedraineerde lemige zandgronden gunstig geweest zijn voor de eerste sedentaire gemeenschappen. Bij een onderzoek op ca. 500 meter ten noordoosten van het projectgebied zijn enkel een paar relatief recente sporen aangetroffen. Verdere indicaties voor menselijke aanwezigheid zijn enkel gekend via cartografische bronnen, die aantonen dat er in de omgeving verschillende omwalde hoeves aanwezig waren.

Hoewel in de omgeving van het plangebied uitgegaan dient te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed wordt, op basis van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek, de kans op wezenlijke kenniswinst bij een doorlopend onderzoekstraject als te beperkt ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande ingrepen ter hoogte van Driehuizen 2 te Opdorp worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen.

Vooreerst moet gewezen worden op de duidelijke verstoringen in het oostelijke deel van het plangebied. In zowel boring 3, 4 en 5 werd een verstoord bodemprofiel waargenomen waarbij redelijkerwijs aangenomen kan worden dat eventueel aanwezig erfgoed hier reeds is vergraven.

Enkel in het westelijke deel van het plangebied kon een zone waargenomen worden waar het bodemprofiel beter was bewaard. Ter hoogte van boring 2 werd een dikke bouwvoor waargenomen (ca. 74 cm) die een zekere gelaagdheid bevatte en waarschijnlijk het gevolg is van plaggenbouw. De geplande ingrepen in deze zone bereiken echter een diepte van ca. 40 cm onder het maaiveld waardoor eventueel aanwezig erfgoed in deze zone niet wordt bedreigd.

Ter hoogte van boring 1 werd onder de bouwvoor (ca. 50 cm dik) en in de top van de fluviatiele Pleistocene afzettingen nog een restant van bodemontwikkeling waargenomen. Deze zone heeft echter een oppervlakte van ca. 1200 m². Hierbij dient rekening gehouden te worden met de aanwezige vijver, waar redelijkerwijs uitgegaan kan worden van een verstoord bodemarchief. Daarnaast moet ook rekening gehouden worden met de vroegere inrijlaan die door de oostzijde van het plangebied liep en nog zichtbaar is op het luchtbeeld van 2012. Redelijkerwijs kan ook hiervan aangenomen worden dat de aanleg en sloop van deze inrijlaan het bodemarchief bijkomend heeft gefragmenteerd. Indien dan ook rekening wordt gehouden met de relatief beperkte oppervlakte van deze zone kan enkel geconcludeerd worden dat bijkomend archeologisch onderzoek, in eender welke vorm, niet langer kan leiden tot wezenlijke kenniswinst of nieuwe inzichten. Gelet op dit veronderstelde gebrek aan potentiële kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerendergoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerendergoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
--	---

